

Lekcija 1

Želje, osnovne potrebe, ljudsko dostojanstvo i ljudska prava

Imam li ja ljudsko pravo na sve što želim?

Obrazovni ciljevi	Učenici stiču nova znanja o prirodi ljudskih prava kao nužnom preduslovu koji svakom čovjeku omogućava da zadrži svoje ljudsko dostojanstvo.
Učenički zadaci	Učenici povezuju svoje želje s osnovnim potrebama i ljudskim pravima.
Sredstva	Radni list za učenike 5.1 (jedna kopija za grupu od četiri ili pet učenika). Radni list za učenike 5.2 (jedna kopija za grupu od četiri ili pet učenika).
Metodi	Grupni rad, plenarni rad. Kritičko razmišljanje.
<p>Pojmovi</p> <p>Veoma je važno napraviti razliku između želja i osnovnih potreba. Osnovne potrebe ljudskih bića, koje moraju biti zadovoljene kako bi čovjek mogao dostojanstveno živjeti, mogu se smatrati osnovom za formulisanje ljudskih prava.</p> <p>Ova lekcija omogućava izradu postera i konceptualno razmišljanje kao dodatne aktivnosti.</p>	

Lekcija

Kao uvod u lekciju, nastavnik govori učenicima kako će čas biti organizovan, ali ne bi trebalo da ulazi u detalje o glavnoj temi. Učenici počinju pitajući sami sebe i jedni druge o svojim željama i potrebama – kasnije će saznati da mnoge od njih korespondiraju sa ljudskim pravima. Nakon uvoda (ne duže od minut ili dva) učenici se dijele u male grupe po četvoro ili petoro i dobiju zadatke u dvije faze. Nastavnik prvo objašnjava prvi zadatak i individualno objašnjava sljedeći korak svakoj grupi kada završe. Na taj način se podstiče brže učenje.

- **Prvi zadatak:** Radni list za učenike 5.1, Želje, potrebe i prava. Grupa pravi listu svojih „materijalnih“ želja (na primjer, „dobar obrok“) u lijevoj koloni tabele i dodaju minimalno tri „nematerijalne“ želje (na primjer „biti voljen“). Zatim razmišljaju o potrebama koje predstavljaju ove želje i dodaju ih u srednju kolonu.
- **Drugi zadatak:** Nastavnik zatim daje onim grupama koje su završile prvi zadatak kopiju radnog lista 5.2, Popis ljudskih prava, i kaže im da zapišu odgovarajuća prava u zadnju kolonu (na primjer, „pravo na hranu“, „zaštita od diskriminacije“).
- **Treći zadatak:** Grupe koje su brzo završile trebalo bi da počnu razmišljati o izradi postera o ljudskim pravima, birajući jednu potrebu i odgovarajuće pravo. Učenici bi trebalo da raspravljaju o sadržaju datog koncepta, da ga takođe sagledaju s umjetničkog gledišta, a zatim izrade predloženu radnu verziju.

Kada grupe završe rad, nastavnik sakuplja sve učeničke ideje na tabli i to tako što prvo crta tabelu sa tri kolone, a potom traži od predstavnika svake grupe da izađe i upiše po jednu želju, potrebu i pravo. To se nastavlja sve dok se na tabli ne kompletira lista od po deset želja, potreba i prava (ako je moguće koristite *flip chart*, jer se papiri onda mogu postaviti na zidove učionice kako bi se grupe mogle podsjetiti na svoju raspravu).

Sada nastavnik vodi kratku plenarnu raspravu koristeći sljedeće ideje:

- „Saznali ste da vaše želje i potrebe odgovaraju idejama Konvencije o ljudskim pravima. To zahtijeva objašnjenje!”
- „Neka prava iz konvencije niko od vas nije spomenuo. Možda nijesu važna ili su možda sadržana u nekom drugom pravu. Koje je vaše gledište?”
- “Pogledajte ovaj popis ljudskih prava. Šta nedostaje kada razmišljate o tome šta vam treba da biste živjeli dostojanstvenim životom ili kada mislite o tome šta treba drugim ljudima u drugim područjima, državama ili kontinentima? Koje biste još ljudsko pravo dodali?”

Kako bi zaključio raspravu nastavnik obavještava učenike o tome da se diljem svijeta vodi rasprava o glavnom cilju ljudskih prava. Jedan zaključak je: „Ljudska prava su potrebna kako bi svako mogao dostojanstveno živjeti.“ Nastavnik zatim od učenika traži da razmisle o alternativnim zaključcima. Ovo bi mogao biti zadatak za rad kod kuće. Ukoliko je moguće, kroz nekoliko sljedećih dana učenici bi trebalo da dodaju svoje ideje na listove papira koji su postavljeni na zidovima. Na taj način se može nastaviti proces razmišljanja.

Kao dodatni zadatak, učenici mogu izraditi postere na temu ljudskih prava, uz korišćenje članaka iz novina odnosno časopisa ili vlastitih crteža i slika. Oni se mogu koristiti kao ukras u učionici ili za izložbu.

Na kraju, da rezimira, nastavnik daje kratak pregled ideja i ciljeva lekcije. Nastavnik može čak i da objasni didaktički princip svog indukcionog koncepta: to jest, da počne sa ispitivanjem iskustva i ličnih ideja, a da završi objašnjavajući pojam ili teoriju.